

Veien ut av klassekamp og partiuvesen

20

Av ingeniør Georg Vedeler

113528

Advokat Hjort påpekte i sitt foredrag i Bergen søndag 18/11 at sålenge stortinget vesentlig befattet sig med rent statspolitiske opgaver, eksisterte der ikke politiske partier (1814—1884) eller der var bare 2 sådanne, et konservativt og et radikalt (efter 1884). Men efter at de så kaldte «sekundære» statsinteresser, nemlig nærings- og kulturinteressene, begynte å spille en stadig større rolle, skaptes for det første partier som skulde representere bestemte næringsgrupper f. eks. arbeiderpartiene og bondepartiet, og for det andet partier som vilde varetta bestemte kulturinteresser, f. eks. avholdsparti og kristelig folkeparti. Det stadig stigende antal partier har bragt oss op i alle de vanskeligheter som karakteriseres ved ordet partiuvesenet. Først når alle de interesser hvis tilsidesettelse har skapt disse partiene, kommer organisk og fullt representert til uttrykk i selve folkestyret, vil partiuvesenet igjen kunne forsvinne. Det kan skje ved det næringsting og det kulturting som er foreslått av Nasjonal Samling.

Til næringstinget velges representanter for alle næringer og deres organisasjoner, til kulturtinget representanter for alle de kulturelle interesser som skole, kirke, videnskap, kunst, kringkasting, presse osv. Næringene får en representasjon i forhold til det antall mennesker som er beskjeftiget i vedkommende næ-

ring. Arbeidere, funksjonærer og bedriftsbestyrere vil alle bli representert. Det er en selvfølge at arbeidere og funksjonærer ikke vil bli mindretall.

Nærings og kulturtingene vil avlaste stortinget for dets daglige befatning med nærings- og kulturinteressene. Disse vil bli varetatt av fagfolk. Og behovet for de mange politiske partier med hver sine særinteresser vil bortfalle. Hjort henviste bl. a. til at Sir Arthur Salter i England peker på denne vei.

På lignende måte vil også klassekampen avløses av arbeidsfred. Fagforeninger og arbeidsgiverforeninger vil ved hjelp av sin representasjon i næringstinget bli logisk innbygget i forfatningen, som hittil ikke har levet dem den plass som tilkommer dem, slik at de har bygget op sine kamporganisasjoner uten om forfatningen og mange ganger stikk imot det samlede folks interesser. Men når loven skjenker dem fast sete ved det næringspolitiske forhandlingsbord, vil behovet for slike ulykkelige foreteelser som streiker og lockouter forsvinne. En arbeidets lov skal fastsette lønnsmottagernes og arbeidsgivernes rettigheter og plikter, deres innbyrdes samarbeid samt bestemme hvorledes interessetvister skal avgjøres.

Disse logiske forslag, denne påpekning av hvilke naturlige forholdsregler man må ta for å

Forts. side 3.